

Θ Ε Μ Α Τ Α

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΜΑΪΟΥ – ΙΟΥΝΙΟΥ
copyright © 2005- 2006

ΤΑΞΗ Γ΄

ΜΑΘΗΜΑ : Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

ΕΠΙΤΗΡΗΤΕΣ : .....

I. ΚΕΙΜΕΝΟ : Από το σχολικό βιβλίο «Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Γ΄ Γυμνασίου» «Του Κυρ Βοριά» (δημοτικό τραγούδι)

Ο κυρ Βοριάς παράγγειλε νούλω των караβιώνε :
«Καράβια π' αρμενίζετε , κάτεργα που κινάτε ,
ερχάτε στα λιμάνια σας , γιατί θε να φυσήξω ,
να ασπρίσω κάμπους και βουνά , να κρυσώω κρύες βρυσούλες ,
κρόσα 'βρω μεσοπέλαγος , στεριάς θε να τα ρίζω» .
Κρόσα καράβια τ' άκουσαν , όλα λιμάνια πιάνουν ,
το κυρ Αντριά το κάτεργο μέσα βαθιά αρμενίζει .
«Δε σε φοβούμαι , κυρ Βοριά , φυσήσεις δε φυσήσεις ,
τη έχω καράβι από καρυά και τα κουπιά πυξάρι ,
έχω κι αντένες προύντζινες κι ατσάλενα κατάρτια ,
έχω πανιά μεταξωτά , της Προύσας το μετάξι ,
έχω και карабόσκοινα από ξανθής μαλλάκια
κρέχω και ναύτες διαλεχτούς , όλο άντρες του πολέμου ,
κρέχω κι ένα ναυτόπουλο , που τους καιρούς γνωρίζει ,
και εγεί που στήσω μια φορά την πλώρη , δε γυρίζω» .

«Ανέβα , βρε ναυτόπουλο , στο μεσιανό κατάρτι ,
για να διαλέξεις τον καιρό , να ιδείς για τον αέρα» .
Πηλιζογελώντα ανέβαινε , κλαίοντας κατεβαίνει .
«Πο τι είδες , βρε ναυτόπουλο , αυτού ψηλά που πήγες ;»
«Ψίδα τον ουρανό θολό και τ' άστρα ματωμένα ,
είδα τη μόρα που άστραψε και το φεγγάρι εχάθη
και στις Αττάλειας τα βουνά αστραχαλάζι πέφτει» .
Όστε να ειπεί να καλοειπεί , να καλοκουβεντιάσει ,
βοριά φουρτούνα πλάκωσε και το τιμόνι τρίζει ,
αππρογαλίζει η θάλασσα , σιουρίζουν τα κατάρτια ,
σκώνονται κύματα βουνά , χορεύει το καράβι ,
σπιλιάδα του 'ρθε από τη μια , σπιλιάδα από την άλλη ,
σπιλιάδα από τα πλάγια του κι εξεσανίδωσέ το .
Γιόμισε η θάλασσα πανιά , το κύμα παλικάρια ,
και το μικρό ναυτόπουλο σαράντα μίλια πάγει .

Όλες οι μάνες κλαίγανε κι όλες παρηγοριούνται ,
μα μια μανούλα ενού παιδιού παρηγοριά δεν έχει .
Βάνει τις πέτρες στην ποδιά , τα τρόχαλα στον κόρφο ,
πετροβολάει τη θάλασσα και τροχαλάει το κύμα .
«Θάλασσα , πικροθάλασσα και πικροκυματούσα ,
πόπνιξες το παιδάκι μου , π' άλλο παιδί δεν έχω» .

«Δε φταίω η δόλια θάλασσα , δε φταίω εγώ το κύμα ,
μον' φταίει ο πρωτομάστορας που φτιάνει τα καράβια ,
και τα πελέκαγε φτενά και τα γυρίζει ο αέρας» .
και χάνω τα καράβια μου που είναι δικά μ' στολίδια ,

χάνω τα παλικάρια μου , οπού με τραγουδούνε» .

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006

II . ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A . Να αποδώσετε περιληπτικά το νόημα του τραγουδιού .

B . 1 . Να χωρίσετε το τραγούδι σε ενότητες και να δώσετε έναν τίτλο σε κάθε ενότητα .

2 . Στο τραγούδι κυριαρχεί ο διάλογος . Ποιο είναι το αισθητικό αποτέλεσμα που δημιουργεί ;

Γ 1 . Μελετώντας το τραγούδι να απαντήσετε στα παρακάτω ερωτήματα , που αναφέρονται στα χαρακτηριστικά της τεχνικής των δημοτικών τραγουδιών .

α) Πώς ονομάζεται ο στίχος ; (αριθμός συλλαβών , τονισμός)

β) Σε πόσα ημιστίχια χωρίζεται ο στίχος ; Πόσες συλλαβές έχει το καθένα ;

γ) Ποιο είναι το μέτρο ;

2 . Να βρείτε στο τραγούδι τρία διαφορετικά σχήματα λόγου .

Δ 1 . Το τραγούδι βασίζεται σε μία σύγκρουση . Ποια είναι αυτή ; Να τη σχολιάσετε .

Να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις .

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
copyright © 2005- 2006

copyright © 2005- 2006

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
copyright © 2005- 2006

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006